

9. Судова статистика. Структура видів покарання, призначених засудженим особам (за вироками, що набрали законної сили). - [Електронний ресурс]: <http://www.scourt.gov.ua>.

10. Дуюнов В.К. Дополнительные наказания: проблемы повышения эффективности [Текст] / В.К. Дуюнов // Сов. гос. и право. - 1985. - № 10. - С. 125-129.

11. Липинский Д.А. О псевдогуманизации карательного воздействия уголовной ответственности [Текст] / Д.А. Липинский // Право и политика. - 2005. - № 7. - С. 143-148.

12. Агноков Б.Х. Штраф как вид наказания по действующему уголовному законодательству: Автореф.

дисс. канд. юрид. наук: 12.00.08 [Текст] / Б.Х. Агноков / Ростов. юрид. ин-т МВД России. - Ростов-на-Дону, 2007. - 24 с.

13. Лемперт И.Н. Правовая характеристика штрафа как вида уголовного наказания: Автореф. дисс. канд. юрид. наук: 12.00.08 [Текст] / И.Н. Лемперт / Сибир. юрид. ин-т МВД России. - Красноярск, 2004. - 23 с.

14. Благоев Е.В. Применение уголовного права (теория и практика) [Текст] / Е.В. Благоев. - СПб.: Изд-во Р. Асланова "Юридический центр Пресс", 2004. - 505 с.

Московченко Д.О.

магістр права

Надійшла до редакції: 21.12.2013

УДК 343.102

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ СЛІДЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Пасько О. М.

Автором досліджене та проаналізоване законодавство України, яке регламентує діяльність працівників органів досудового розслідування. У результаті антології пропонується п'ять груп функцій слідчого, які у свою чергу поділяються на певні підвиди: гносеологічна (аналітична, оцінна, креативна), операціональна (виконавча, комунікативна, пошукова, розшукова, засвідчувальна, педагогічна), стратегічно-тактична (діагностична, прогностична, рефлексійна, технологічна), управлінська (організаційна, розподільна, контролююча, регулятивна, координаційна), профілактична (запобіжна, захисна). Кожній функції надано визначення.

Ключові слова: функції, гносеологічна, операціональна, стратегічно-тактична, управлінська, профілактична.

Автором исследовано и проанализировано законодательство Украины, регламентирующее деятельность работников органов досудебного расследования. В результате антологии предлагается пять групп функций следователя, в свою очередь они делятся на определенные подвиды: гносеологическая (аналитическая, оценочная, креативная), операциональная (исполнительная, коммуникативная, поисковая, розыскная, удостоверяющая, педагогическая), стратегико-тактическая (диагностическая, прогностическая, рефлексивная, технологическая), управленческая (организационная, распределяющая, контролирующая, регулятивная, координационная), профилактическая (предупредительная, защитная). Каждой функции дано определение.

Ключевые слова: функции, гносеологическая, операциональная, стратегико-тактическая, управленческая, профилактическая.

The author investigated and analyzed the legislation of Ukraine, which regulates the activity of the employees of the preliminary investigation. As a result, the anthology offers the researcher to identify five groups of functions investigator, which in turn are divided into specific subtypes: epistemological (analytical, evaluative, creative), operational (executive, communication, search, detective, certification, educational) tactical-strategy (diagnostic, prognostic, reflective, technology), management (organizational, distributing, controlling, regulatory, coordination), prophylactic (preventive,

protective). Each function given definition.

Keywords: function, epistemological, operational, and tactical-strategy, management, prevention.

Сучасний стан розвитку та становлення демократичної держави характеризується сукупністю змін в економічній, політичній, соціальній і економічній діяльності, що впливає на рівень і якість вимог, які висуваються до працівників міліції. Оскільки від ефективного показника професійних обов'язків правоохоронців залежить виконання завдань міліції загалом.

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю вивчення професійної готовності слідчого органів досудового розслідування МВС крізь призму функціональних обов'язків, прав і повноважень, що дозволяє визначити наявність або відсутність певних напрямків у професійній діяльності, які відповідають найвищому рівню професіоналізму та компетентності висококваліфікованого й конкурентоспроможного працівника.

Працівники органів досудового розслідування відносяться до категорії службових осіб, які в повсякденній професійній діяльності зобов'язані виконувати функціональні обов'язки на високому професійному рівні із чітким дотриманням чинного законодавства України.

Особливості слідчої діяльності крізь призму функцій розглядалися у наукових джерелах (О.М. Бандурки, Н.А. Громова, А.Л. Гуляєва, О.Г. Ратинова, О.М. Цільмак та ін.), значна кількість праць були опубліковані в різні часові періоди. Проте у зв'язку з прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України (надалі - КПК України) виникає потреба уточнення та узагальнення функцій відповідно до нових законодавчих змін.

Питанням функцій слідчих або процесуальних дій присвячена низка наукових праць таких провідних вчених, як: О.М. Бандурка, В.В. Бедь, А.Д. Бойков, С.П. Бочарова, В.Л. Васильєв, Г.Р. Гольст, А.І. Гришин, Н.А. Громов, А.Л. Гуляєв, Л.Н. Гусєв, К.Ф. Гуценко, А.Я. Дубинський, М.А. Ковальов, А.М. Ларин, Л.А. Мариупольський, В.І. Нажимова, О.Г. Ратинов, Р.Д. Рахунєв, М.С. Строгович, О.М. Цільмак, С.І. Яковенко, П.С. Єлькін та ін.

Серед наукових робіт достатня увага присвячується функціям слідчого, проте більшість обмежуються тим переліком, який визначений на законодавчому рівні, або функції переплітають із професіограмою слідчого. Крім того, у новому КПК України значно розширились повноваження працівників органів досудового розслідування, які слід чітко визначити систематизувати та інтерпретувати.

© О.М. Пасько, 2014

МВС України від 14.08.2012 р. № 700 та ін.).

2.4. Розшукова - полягає у виконанні гласних і негласних слідчих (розшукових) дій і заходів із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів, які сприяють отриманню інформації про злочин або особу, яка його вчинила, без її відомо. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п. 2 ч. 2 ст. 40, гл. 20-21 КПК України; наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114, 1042, 516, 936, 1687, 5 та ін.).

2.5. Засвідчувальна - полягає у виконанні заходів щодо офіційного оформлення документів і надання їм процесуальної форми відповідно до законодавства України. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п. 7 ч. 2 ст. 40, ч. 2 ст. 49, ст. 103, ст. 106, ст. 109, ч. 1 ст. 214, ч. 6 ст. 214 КПК України, п.п. 6.3.2, 7.4.4, 9.6.2, 9.6.8 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п.п. 1.1, 2.8-2.10, 2.16.2, 5.5.5, 5.5.9 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п.п. 2.1-2.8, 3.3 наказу МВС України від 06.08.2012 № 681; п. 4.1 наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114, 1042, 516, 936, 1687, 5 від 16.11.2012; п. 2.2 наказу МВС України від 14.08.2012 № 700; п.п. 2.1, 3.1.14 наказу МВС України від 19.11.2012 № 1050; наказ МВС України від 27.07.2012 № 650 та ін.).

2.6. Педагогічна - полягає в наданні теоретичних і практичних знань, вмінь і навичок та підвищення кваліфікації й професійної майстерності серед працівників органів досудового розслідування ОВС з питань розслідування кримінальних правопорушень. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (ст. 1 Закону України "Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України" від 22.02.2006 № 3460; п.п. 3.1.7, 6.2.3, 6.2.5, 6.3.3, 6.3.11, 6.3.17, 7.3.5, 7.3.13 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п. 2.9.1 наказу МВС України від 14.08.2012 № 700; п. 1.4 наказу МВС України від 13.04.2012 № 318 та ін.).

3. Стратегічно-тактична - полягає в плануванні процесу майбутніх гласних і негласних слідчих (розшукових) дій з використанням певних тактичних дій, прийомів, заходів.

3.1. Діагностична - полягає в діагностуванні кожної конкретної ситуації, явища, ймовірності прояву певної поведінки особи. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 2.8.2, 7.3 наказу МВС України від 14.08.2012 № 700 та ін.).

3.2. Прогностична - полягає в реконструкції обставин, дій, подій, явищ, які були на момент вчинення злочину, конструюванні моделі розслідування матеріалів кримінального провадження, прогнозуванні власних дій та інших осіб; плануванні тактичних заходів щодо проведення гласних або негласних слідчих (розшукових) дій. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 1.1, 2.2 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686 та ін.).

3.3. Рефлексійна - полягає в сприйнятті та відчутті інших, що зумовлюється необхідністю поставити себе на місце іншого для передбачення його дій, поведінки, вчинків тощо. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п. 7.1 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940 та ін.).

3.4. Технологічна - полягає у виборі дієвої технології досудового розслідування, тобто певних методів, прийомів, засобів і способів кримінального провадження. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п. 2 наказу МВС України від 27.07.2012 № 650; п. 3.1.4. наказу МВС України від 19.11.2012 № 1050 та ін.).

4. Управлінська - полягає в керуванні діями учасників кримінального провадження та інших представників МВС, державних органів і установ, з метою якісного проведення гласних або негласних слідчих (розшукових) дій.

4.1. Організаційна - полягає у виконанні заходів щодо організації процесу слідчих (розшукових) дій по кримінальному провадженню, а також взаємодії та згуртованості представників МВС, державних і недержавних органів. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 1.7, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.14, 4.1.8, 4.1.10, 4.2.1, 4.4.1, 6.3.9, 6.3.16 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686 та ін.).

4.2. Розподільна - полягає в розподілі дій, повноважень, обов'язків учасників кримінального провадження. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (ст. 49, 53, ч. 1 ст. 217, ст. 227, ч. 1 ст. 509 КПК України та ін.).

4.3. Контролююча - полягає в перевірці слідчим доручення щодо проведення гласних або негласних слідчих (розшукових) дій, які виконують відповідні оперативні підрозділи згідно положень КПК України.

Ця функція впорядковує систему взаємодій, що призводить до підвищення стійкості й цілісності елементів діяльності правоохоронної системи, визначається в нормативно-правових актах (п. 1-3 ч. 2 ст. 39 КПК України, п.п. 5.3.3, 5.3.7, 5.4, 6.4.1, 7.4.5, 8.4.2 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п. 6.2 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940; п.п. 2.2, 2.5, 2.11.1, 3.1-3.3.1 наказу Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 №№ 114, 1042, 516 та ін.).

4.4. Регулятивна - полягає у врегулюванні слідчим процесу здійснення слідчої (розшукової) дії та негласної слідчої (розшукової) дії, шляхом коректування поведінки й діяльності учасників кримінального провадження. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (ч.1 ст. 188 КПК України, п. 5.9 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686 та ін.).

4.5. Координаційна - полягає в узгодженні дій у часі й просторі слідчим та іншими учасниками досудового розслідування. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 5 ч. 2 ст. 39, ч. 3 ст. 39, п. 3 ч. 2 ст. 40, п. 5 ч. 2 ст. 40, ч. 3-4 ч. 40, ч. 6 ст. 218, ч. 6 ст. 237, ст. 275, ч. 2 ст. 491, ч. 1 ст. 509 КПК України, п.п. 3.8, 5.2 наказу МВС України від 06.08.2012 № 681; п.п. 1.8, 5.7, 5.10, 6.4.3, 6.4.4., 6.4.7, 6.4.8, 6.4.10, 6.4.13-6.4.18, 9.6.6 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п.п. 2.1, 3.1, 3.3 наказу МВС України від 09.08.2012 № 696; п. 2.1 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940; п.п. 1.4, 2.7 наказу МВС України від 14.08.2012 р. № 700; п. 4.5 Указу Президента України від 31.07.2012 № 462 та ін.).

5. Профілактична - полягає у виявленні причин і умов, які передують вчиненню правопорушень, з метою життя необхідних запобіжних заходів для їх усунення та ліквідації.

5.1. Запобіжна - полягає у виконанні заходів, спрямованих на попередження злочинності в суспільстві та

недопущення проявів негативної девіантної й делінквентної поведінки. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (п.п. 2.5, 5.3.4 наказу МВС України від 09.08.2012 № 686; п. 4.24 Указу Президента України від 31.07.2012 № 462; п.п. 3.1.7, 3.2.2 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940 та ін.).

5.2. **Захисна** полягає у виконанні заходів, спрямованих на забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів. Ця функція визначається в нормативно-правових актах (ст. 2 КПК України; п.п. 1.2.4, 1.2.7, 6.7 наказу МВС України від 22.10.2012 № 940; ст. 2, ст. 11, п. 1 ст.15 Закону України "Про міліцію" від 20.12.1990 № 565; ст. 7 Закону України "Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України" від 22.02.2006 № 3460; п. 4.16 Указу Президента України від 31.07.2012 № 462 та ін.).

На органи досудового розслідування також можуть бути покладені й інші функції, які визначені та передбачені чинним законодавством України.

Отже, чіткий перелік функцій слідчого визначений у п. 3.1. наказу МВС України від 09.08.2012 № 686. Проте, на нашу думку, він не є обмеженим і потребує певних уточнень і доповнень. У зв'язку з цим, ми визначили найбільш важливі чотири групи функцій.

Нами проаналізовано нормативно-правові акти, які визначають діяльність органів досудового розслідування на предмет забезпечення груп функцій щодо діяльності працівників органів досудового розслідування.

Функції класифіковано на п'ять груп, які у свою чергу поділяються на певні підвиди: гносеологічна (аналітична, оцінна, креативна), операціональна (виконавча, комунікативна, пошукова, розшукова, засвідчувальна, педагогічна), стратегічно-тактична (діагностична, прогностична, рефлексійна, технологічна), управлінська (організаційна, розподільна, контролююча, регулятивна,

координаційна), профілактична (запобіжна, захисна).

Вперше надали чіткі й систематизовані визначення кожному з різновидів функцій відповідно до певного професійного напрямку.

Доведено, що всі групи та їх підвиди взаємопов'язані між собою та взаємозалежні й тільки в єдиному комплексі визначають єдину систему професійної діяльності слідчого органів досудового розслідування.

Ми визначили п'ять груп функцій слідчого, які можуть бути в подальшому розширені, уточнені та доповнені.

Література

1. Толковый словарь иноязычных слов [сост. Л.П. Крысин]. - М.: Эксмо, 2008. - 944 с.
2. Большой толковый словарь русского языка. [гл. ред. С.А. Кузнецов]. - СПб., Первое издание.: Норинт, 1998. - 1536 с.
3. Философский энциклопедический словарь [гл. ред. Л.Ф. Ильичев, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалев, В.Г. Панов]. - М.: Сов. Энциклопедия, 1983. - 840 с.
4. Ефремова Т.Ф. Новый толково-словообразовательный словарь русского языка [сост. Т.Ф. Ефремова]. - М.: Дрофа, 2000. - 1233 с.
5. Википедия: [свободная энциклопедия]. Функция. - [Электронный ресурс]: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>. - Название с титул. экрана.
6. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України: за станом на 1 лютого 2014 р. / МВС України. - Офіційне видавництво. - К.: Офіційний вісник України. - 2012. - № 686 - (Нормативний документ МВС України. Наказ)

Пасько О.М.

кандидат юридичних наук доцент кафедри психології та педагогіки ОДУВС
Надійшла до редакції: 18.12.2013

УДК: 343.34

ОБЪЕКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 345 КК УКРАЇНИ (ПОГРОЗА АБО НАСИЛЬСТВО ЩОДО ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ)

Танько А. В.

Стаття присвячена дослідженню об'єктивної сторони злочину, передбаченого статтею 345 Кримінального кодексу України (погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу). Визначено форми реалізації об'єктивної сторони злочину та дано їх характеристику.

Ключові слова: об'єктивна сторона, діяння, погроза, насильство, працівник правоохоронного органу.

Статья посвящена исследованию объективной стороны преступления, предусмотренного статьей 345 Уголовного кодекса Украины (угроза или насилие в отношении работника правоохранительного органа). Определены формы реализации объективной стороны преступления и дана их характеристика.

Ключевые слова: объективная сторона, деяние, угроза, насилие, работник правоохранительного органа.

The article is sanctified to research of objective side of the crime foreseen by the article 345 of the Criminal code of Ukraine (threat or violence in regard to the worker of law enforcement authority). The forms of realization of objective side of crime and carried out their description.
© А.В. Танько, 2014

Keywords: objective side, act, threat, violence, worker of law enforcement authority.

При виявленні того чи іншого злочину насамперед стикаються з його об'єктивними ознаками: конкретним актом поведінки суб'єкта у вигляді дії чи бездіяльності, що завжди відбувається в певній об'єктивній обстановці. Без об'єктивної сторони, як певного відображення об'єктивних ознак діяння у свідомості суб'єкта, відсутній і сам суб'єкт злочину [1, 7].

Важливість об'єктивної сторони злочину полягає в тому, що саме цей елемент складу злочину є фундаментом всієї конструкції складу злочину й кримінальної відповідальності, підтвердженням цього являється той факт, що в диспозиціях статей Особливої частини Кримінального кодексу України законодавець частіше за все зазначає саме ознаки об'єктивної сторони. Об'єктивна сторона злочину є процесом суспільно небезпечного й протиправного посягання на охоронювані законом інтереси, що розглядається з його зовнішньої сторони, з точки зору послідовного розвитку тих подій і явищ, які починаються зі злочинної дії (бездіяльності) суб'єкта й закінчуються настанням злочинного результату [2, 20].

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС